

MR pankreatu (cystické tumory)

Bohatá Š., Válek V.

Radiologická klinika FN Brno
a LF MU Brno

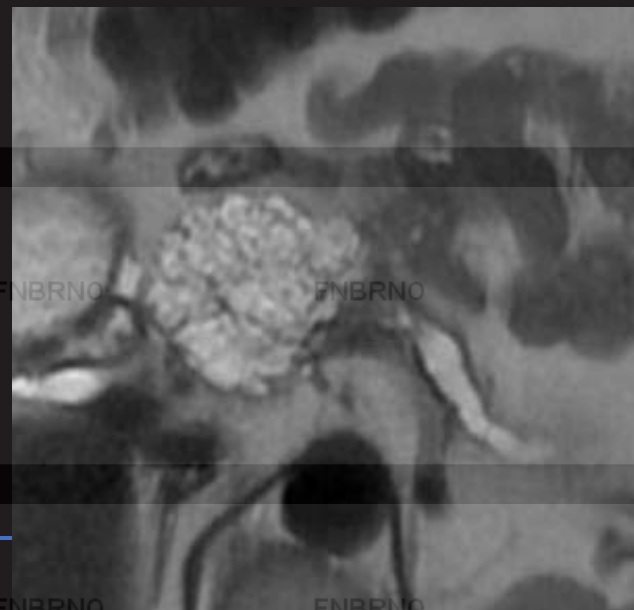
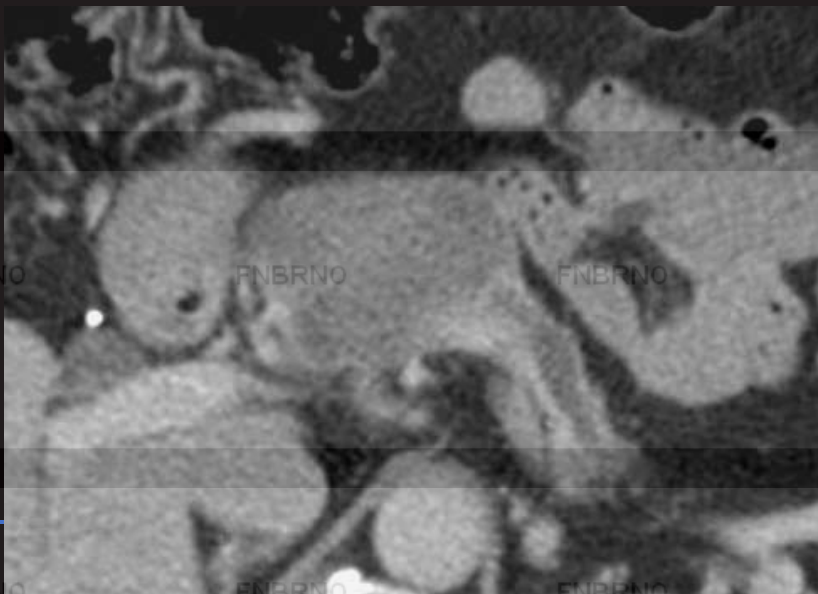

- u zobrazování pankreatu jasná výhoda MRI spíše **pro dg. a dif.dg. cystických tumorů** (možno zobrazit vztah k Wirsungovu vývodu, MRCP)
- u solidních tumorů spíše u pacientů s kontraindikací CT, úkolem zejména **vyčlenit pacienty s jednoznačně neresekabilním procesem** (hlavním kritériem neresekability tumoru je cévní invaze)
- **specifický protokol** pro pankreas
- vhodná příprava (0,5l vody p.o., příp. Buscopan i.v.)
- Nativní + dynamické vyšetření po aplikaci k.l.i.v.
- fáze **pankreatografická a portovenózní**
- možno využít **hepatospecifické k.l.** pro lepší detekci jaterních metastáz (oproti CT)
- výhoda možnosti dalších typů sekvencí – bližší diferenciacie patologických ložisek

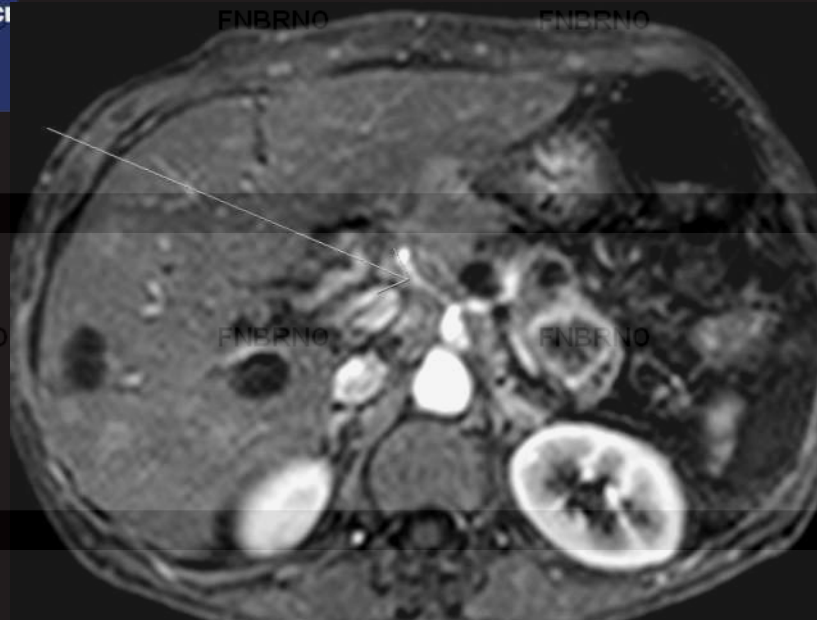

CT versus MRI

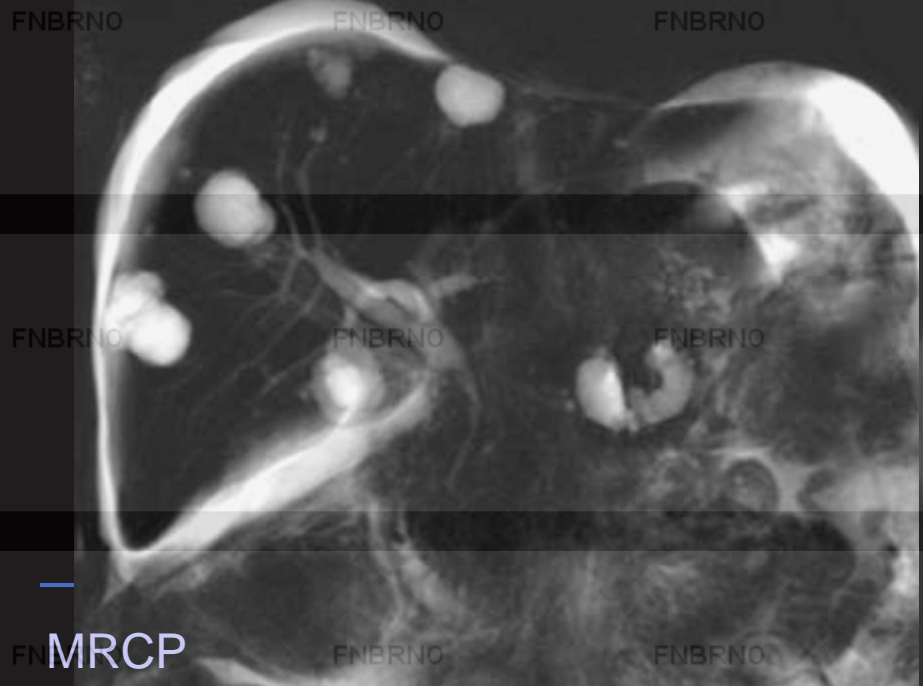
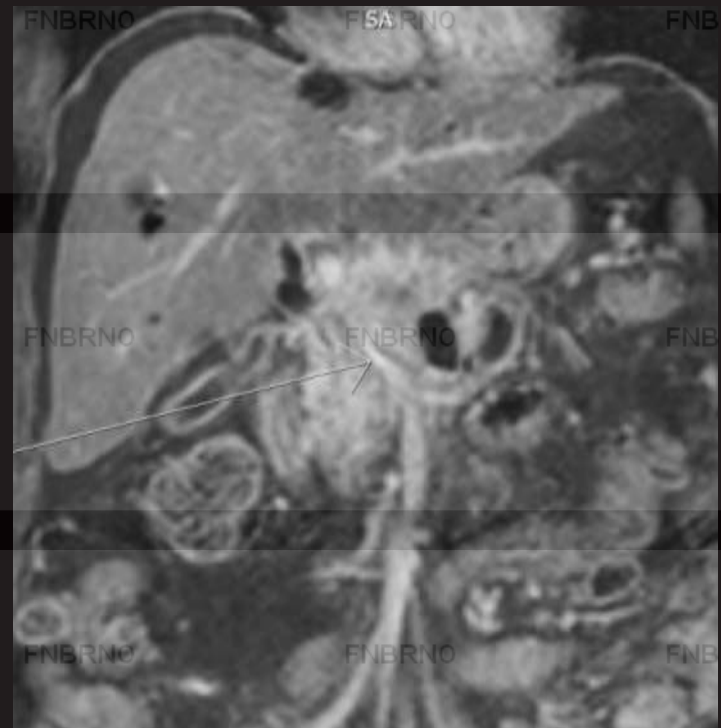
- CT zobrazí většinu lézí pankreatu, ale někdy není schopno zobrazit cystickou komponentu
- **MR se silně T2 váž. obrázky a MRCP** lépe ozřejmí **cystickou** povahu léze a její vnitřní strukturu, také lépe znázorní vztah k **pankreatickému vývodu** (zejm. u IPMN)
- V určitých případech je ale **CT** přínosné, zejména lépe zobrazí **kalcifikace** (u SCN větš. centrální, u MCN periferní)

AF

PVP

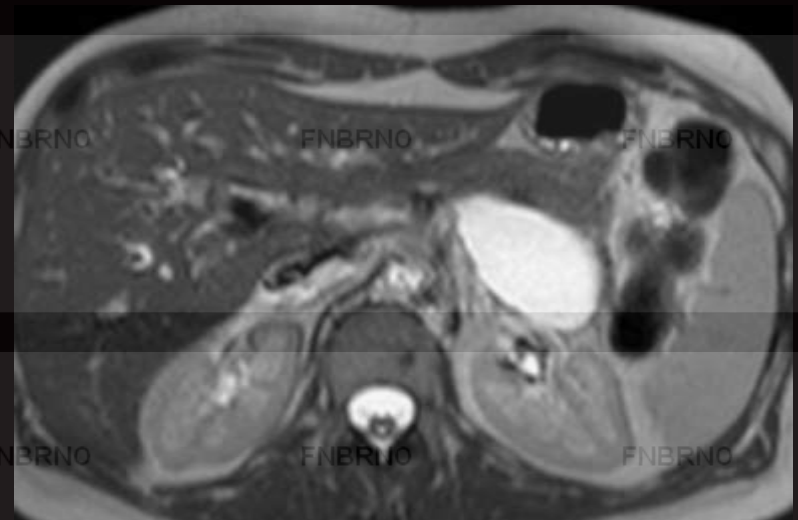

Cystické tumory: klasifikace

- **Pseudocysty**
- **Běžné cystické nádory:**
  - IPMN – intraduktální papilární mucinózní neoplázie
  - SCN – serózní cystadenom
  - MCN – mucinózní cystadenom
- **Vzácné cystické nádory:**
  - SPEN (solid pseudopapillary epithelial neoplasm)
  - Tumory se sek. cystickou degenerací:
adenokarcinom – neuroendokrinní tumory

Systematický přístup

- **PSEUDOCYSTA** – historie pankreatitidy, abusus alkoholu, lithiatická anamnéza, břišní trauma a léze je unilokulární či obsahuje nesyťící se detritus

- **CYSTICKÝ NÁDOR** – schází historie pankreatitidy či traumatu, cysta má vnitřní septa, solidní komponentu, kalcifikace ve stěně, centrální jizvu...

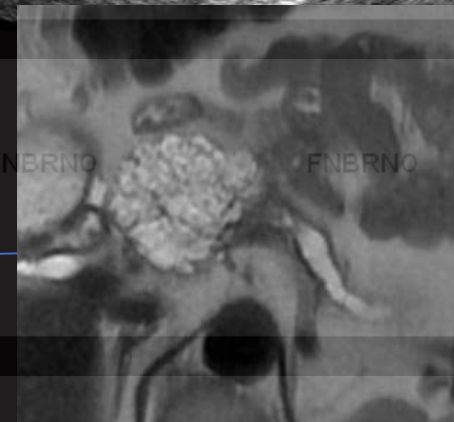

Běžné cystické nádory

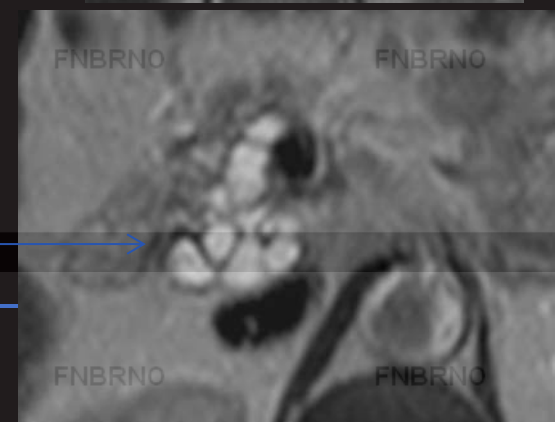
- **MUCINÓZNÍ CYSTICKÝ NÁDOR** –
obvykle unilokulární cysta vyplněná mucinem, někdy kalcifikace ve stěně, postiženy ženy

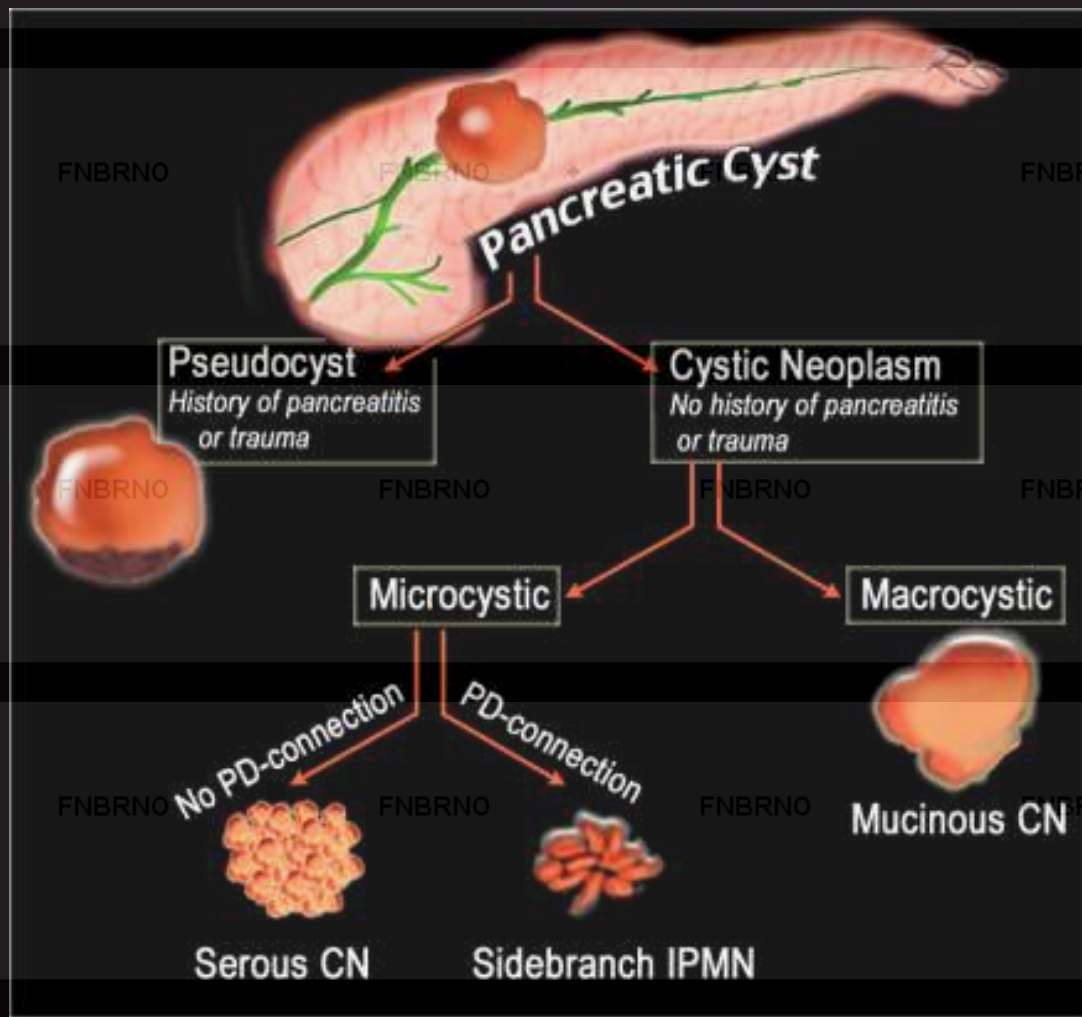
- **SERÓZNÍ CYSTICKÝ NÁDOR** –
mikrocystická léze obsahující serózní tekutinu, s charakteristickou centrální jizvou, která může mít kalcifikace, není komunikace s pankreatickým vývodem !
Jediný tumor, který **nemá maligní potenciál !!!**

- **IPMN** – nemá jizvu ani kalcifikace, komunikuje s pankreatickým vývodem !
  - 2 podtypy: komunikace s **hl. nebo vedl. vývodem**

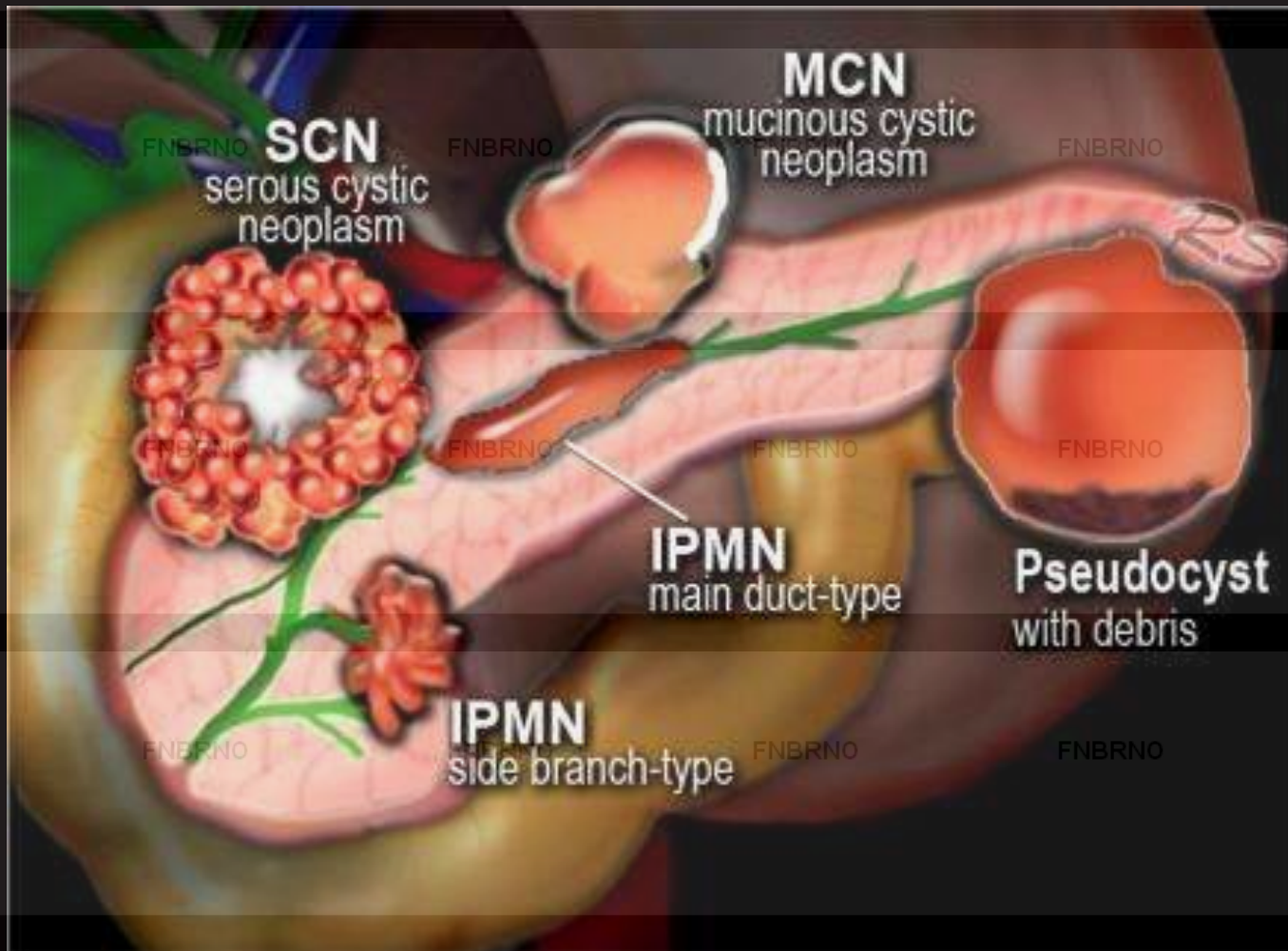
Systematický přístup - anamnéza

(<http://www.radiologyassistant.nl>)

Nejčastější lokalizace

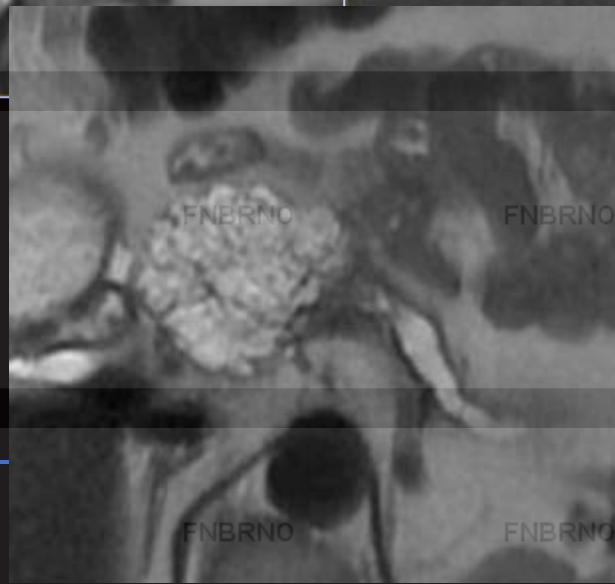
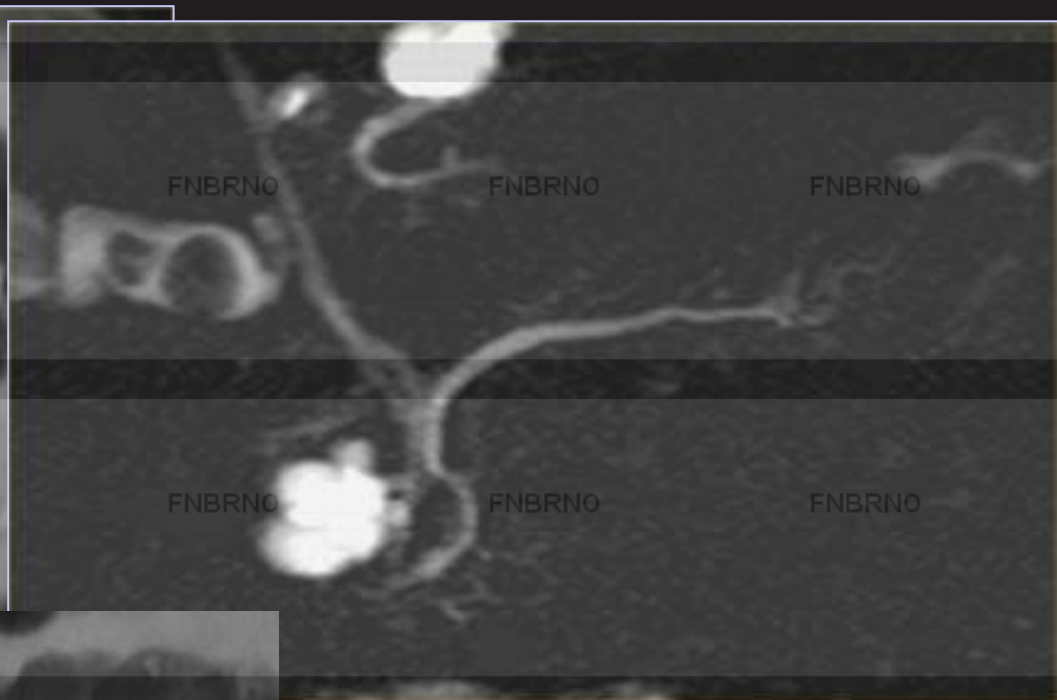
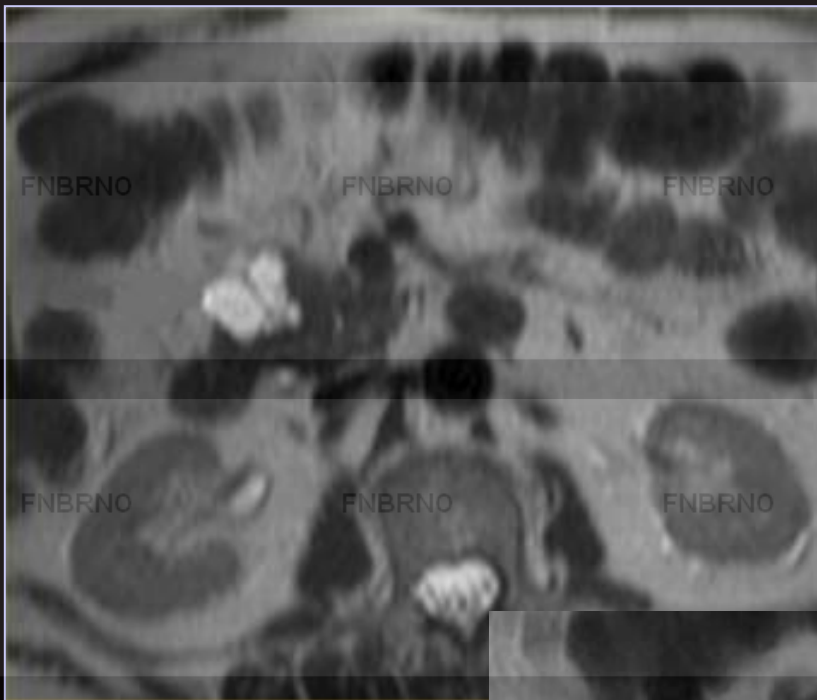

(<http://www.radiologyassistant.nl>)

Další charakteristiky

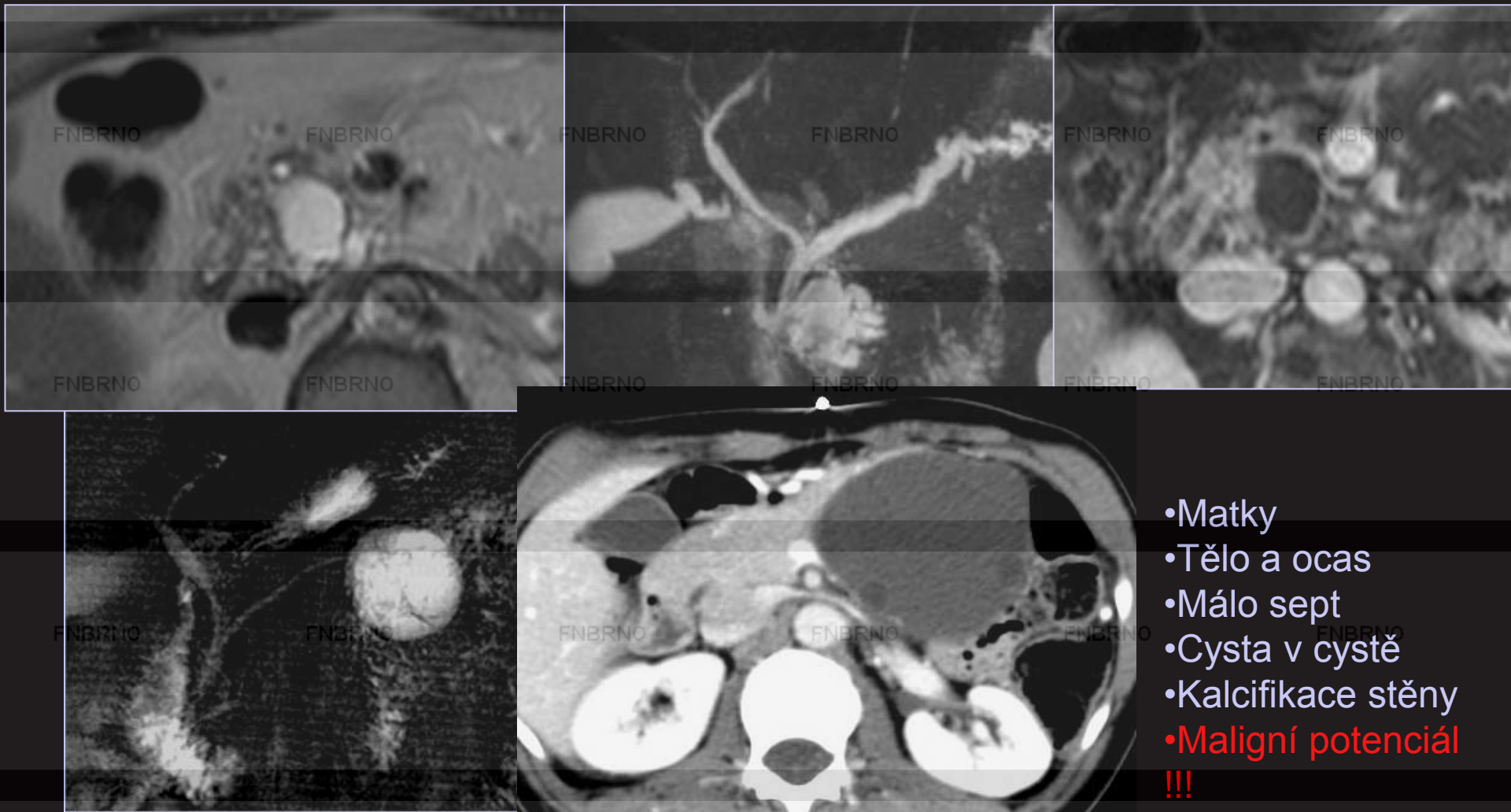
		Age - Gender	Imaging
	SCN Benign	75% women 60-70 y Grandma	Lobulated microcystic 18% central scar with Ca ⁺⁺
	MCN Malignant potential	99% women 40-50 y Mother	Macrocystic Usually 1 cyst 25% peripheral Ca ⁺⁺ 95% in tail and body
	Main-duct IPMN Malignant potential	M=W 60-80 y	Dilated Pancreatic duct Protruding papil of Vater
	Side-branch IPMN Malignant potential	M=W 60-80 y	Bunch of grapes connection to PD

Serózní cystadenom

- Babičky
- Hlava
- Plástve medu
- Centrální jizva

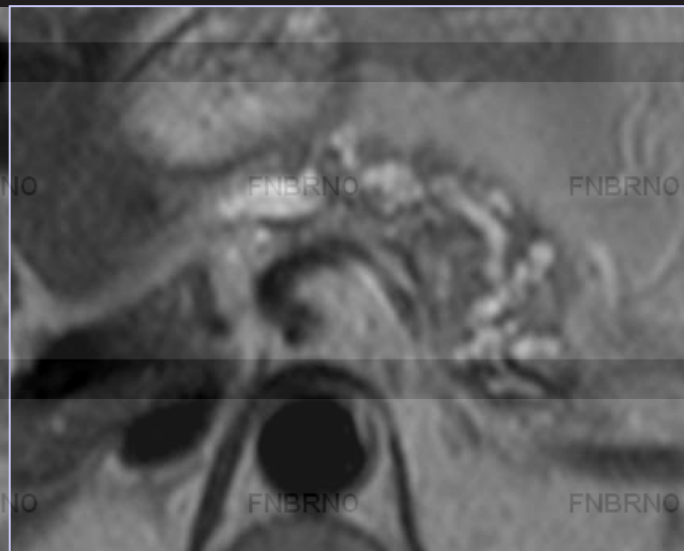
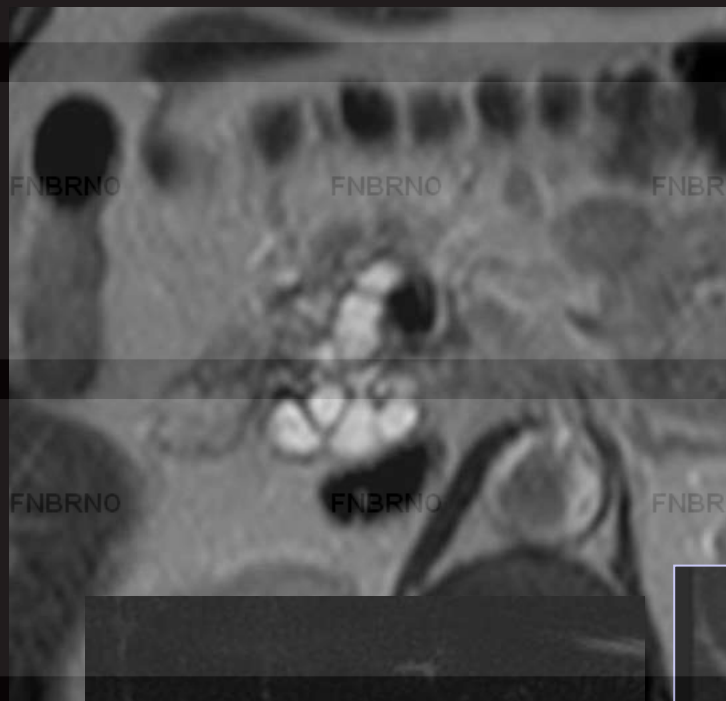
Mucinózní cystický tumor

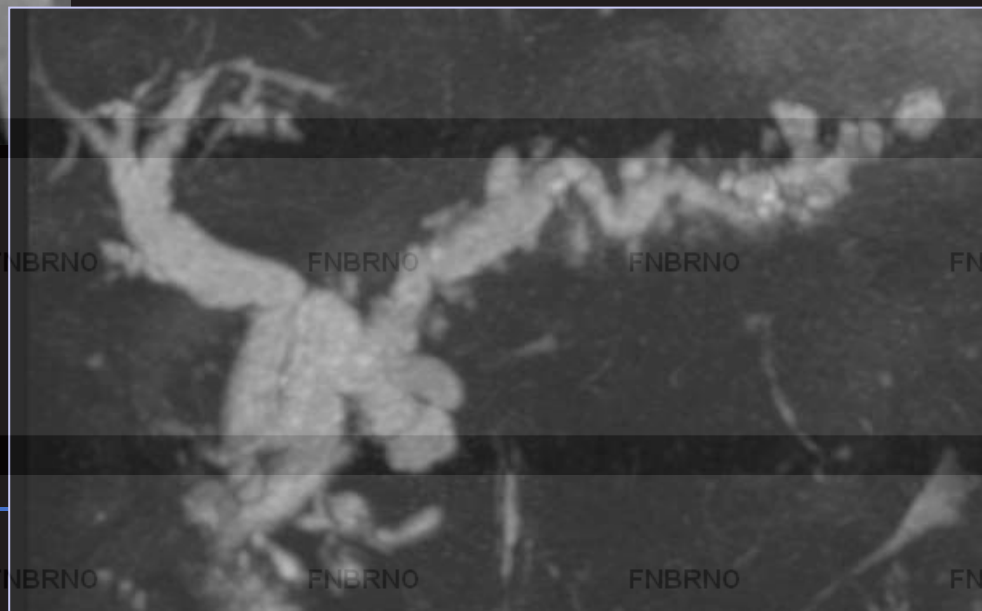
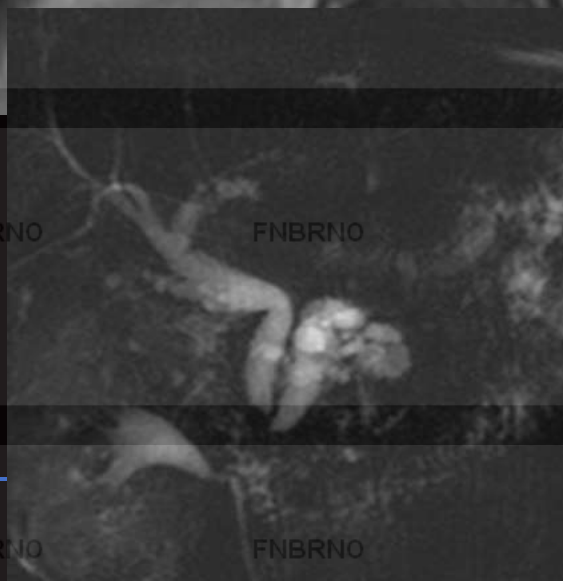
- Matky
- Tělo a ocas
- Málo sept
- Cysta v cystě
- Kalcifikace stěny
- **Maligní potenciál**
- !!!**

CAVE: kalcifikace, stěna širší než 2 mm, septa
Pokud všechny tři znaky, pak pravděpodobnost malignity 95 %

IPMN v terénu chron. pankreatitidy

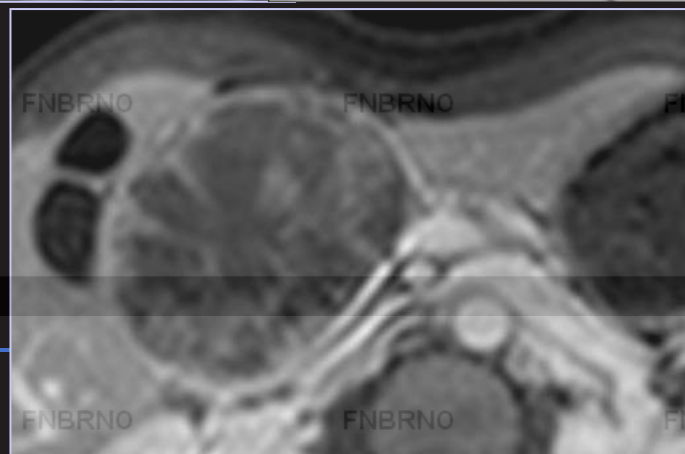
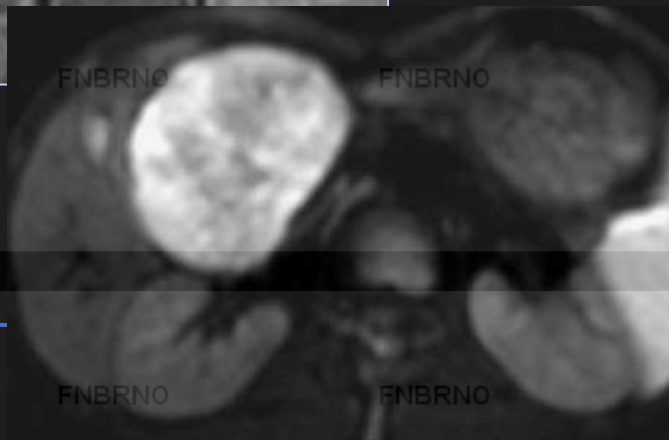
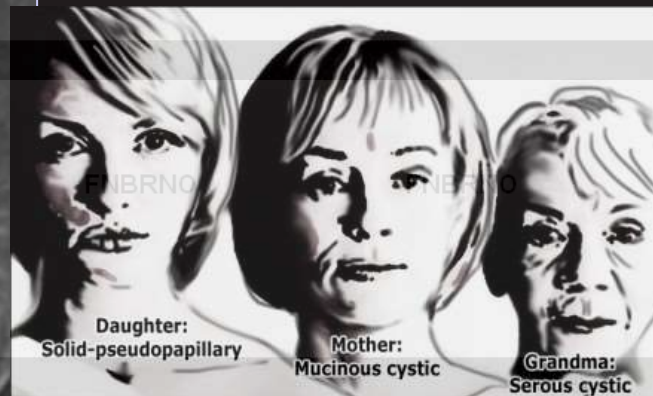
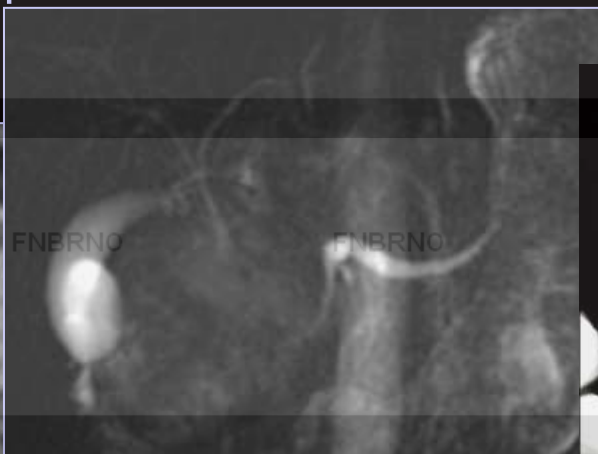
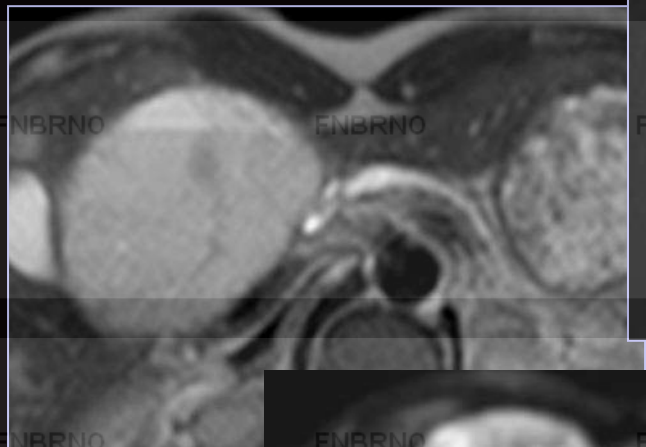

- Vždy komunikace s pankreatickým vývodem
- Může být multifokální

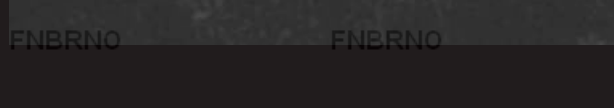
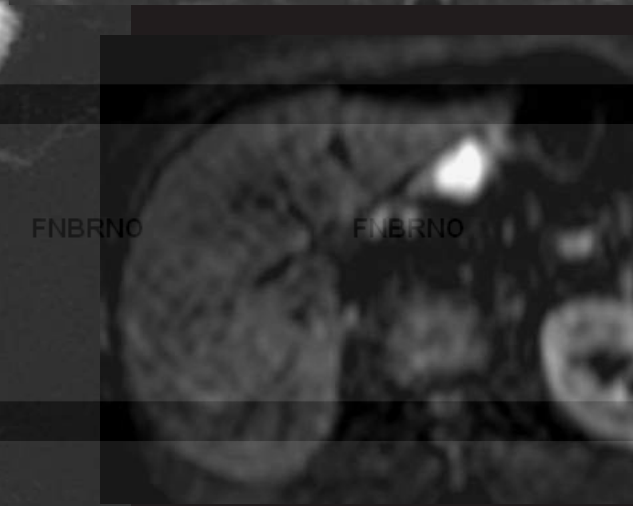
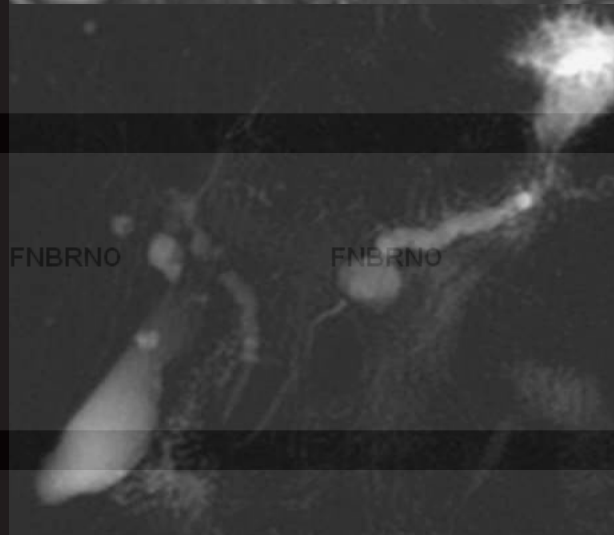
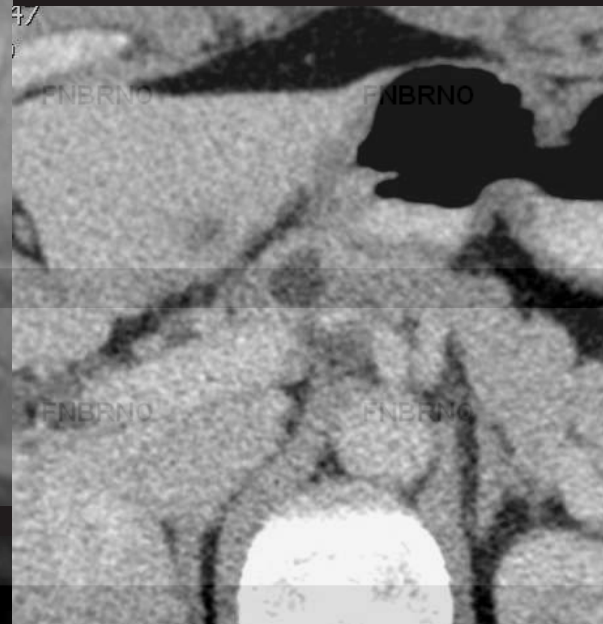
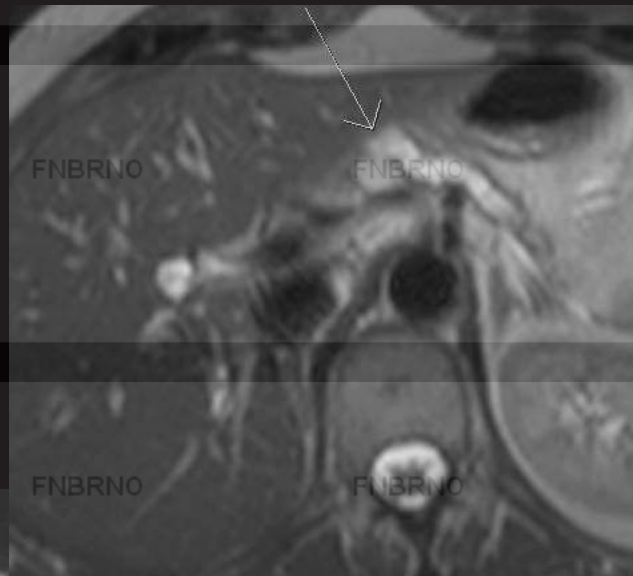
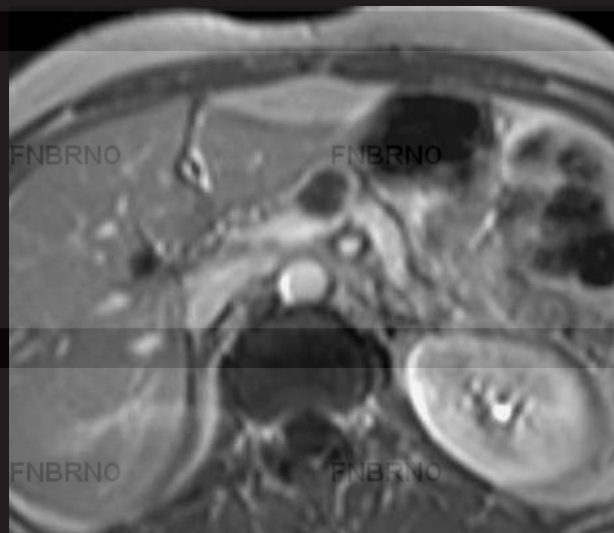

Vzácnější - SPEN

- Solidní pseudopapilární nádor
- U mladých žen (20-30 let)
- Má solidní a cystickou komponentu, kapsulu a časně sycení podobné hemangiomu, někdy prokrvácený
- Má velmi nízký maligní potenciál

IPMN x SCN

Jak popisovat cystickou lézi?

■ Cysta:

- velikost
- lokalizace
- počet
- měkkotkáňová složka

■ Wirsungův vývod:

- zda je dilatace
- komunikace s cystou
- změna kalibru
- atrofie distálního pankreatu

■ Uzliny :

- zda zvětšené

■ PODEZŘELÉ ZNAKY:

- > 3cm
- zesílená / sytící se stěna
- přítomnost nesytících se uzlů
- **VYSOKÉ RIZIKO:**
- sytící se solidní komponenta

■ PODEZŘELÉ ZNAKY:

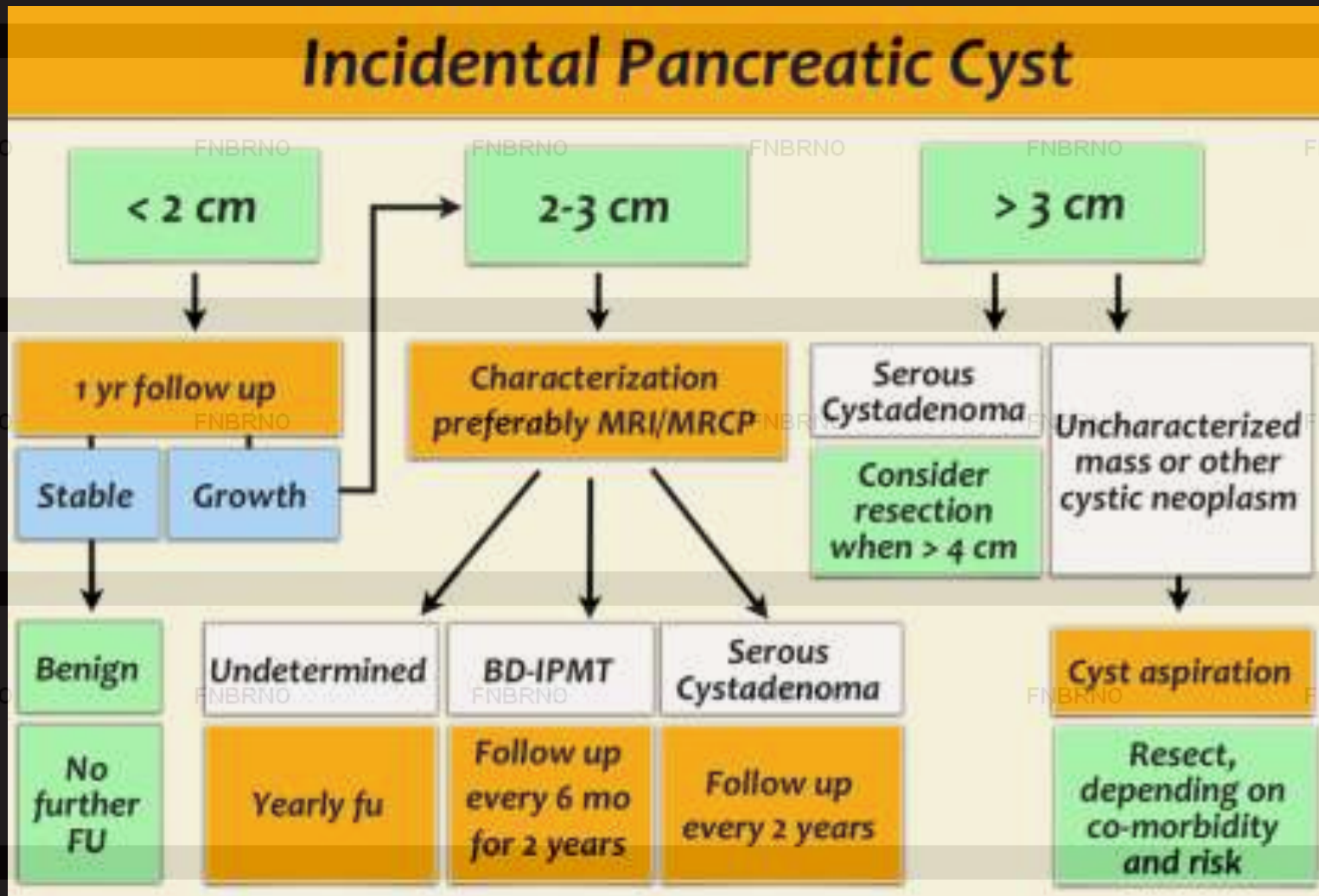
- dilatace 5-9mm
- změna kalibru s atrofií distálního pankreatu
- **VYSOKÉ RIZIKO:**
- dilatace > 10mm

■ VYSOKÉ RIZIKO:

- zvětšené uzliny

Co dělat s náhodně zjištěnou cystou?

(2012 consensus guidelines : Tanaka et al)

Děkuji za pozornost !

